

Antibiotics in acute diarrhea

Responsible Use of Antibiotics ,RUA

Ext. ชวิน นิพพิทาวาสิน , Ext. สิริินดา ชินวงศ์

คณะผู้จัดทำ : นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 โรงพยาบาลพระปกเกล้า

- นสพ. สิริินดา ชินวงศ์ 5735271630
- นสพ. ชวิน นิพพิทาวาสิน 5635052430

Background Knowledge

**การขับเคลื่อนโรงพยาบาลส่งเสริมการใช้ยา
อย่างสมเหตุผล**

“โรงพยาบาลทั่วไทย ใช้ยา คุ่มค่า ปลอดภัย ไม่ซ้ำซ้อน”

Background

ในปัจจุบันยาปฏิชีวนะได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในทางการแพทย์ ทำให้สามารถช่วยชีวิตผู้ป่วยไว้ได้จำนวนมาก แต่ในการใช้ยาอย่างกว้างขวางก็ส่งผลกระทบต่อให้เกิดเชื้อดื้อยามากขึ้น ซึ่งทางกระทรวงสาธารณสุขได้ตระหนักถึงปัญหานี้ จึงเกิดการจัดทำโครงการโรงพยาบาลส่งเสริมการใช้ยาปฏิชีวนะในสถานพยาบาล และป้องกันการลดอัตราการเกิดเชื้อดื้อยาในอนาคตด้วย

Rational drug use

- ใช้ยาตรงโรค
- ใช้ขนาดเหมาะสม
- ใช้ระยะเวลาเหมาะสม
- ใช้ค่าใช้จ่ายน้อยสุด

Responsible use of antibiotics

- Acute diarrhea
- Respiratory infection
- Fresh traumatic wound
- Antibiotics prophylaxis in vaginal delivery

Acute diarrhea

คือ ภาวะที่มีอุจจาระเหลวมากกว่าปกติอย่างน้อย 3 ครั้งต่อวัน หรือ ถ่ายอุจจาระเป็นน้ำอย่างน้อย 1 ครั้ง โดยมีอาการไม่นานกว่า 2 สัปดาห์ โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันอาจเกิดจากสารพิษของเชื้อโรค เชื้อโรค และสาเหตุอื่นๆ ผู้ป่วยอาจอุจจาระร่วงเฉียบพลันเกือบทั้งหมด ไม่จำเป็นต้องใช้ยาปฏิชีวนะรักษา

ข้อควรหลีกเลี่ยงที่สำคัญตามแนวทางการใช้ antibiotics

- ไม่ใช้ยาปฏิชีวนะในผู้ป่วยท้องร่วงเฉียบพลัน เช่น acute diarrhea ,gastroenteritis , food poisoning

ผู้ป่วยมากกว่าร้อยละ 90 หายใน 3-4 วัน โดยไม่ได้รับยาปฏิชีวนะ ผู้ป่วยส่วนมากที่ติดเชื้อแบคทีเรีย เช่น Salmonella spp. , E. coli หรือ สารพิษของแบคทีเรีย เช่น Bacillus spp. ก็ไม่สมควรใช้ยาปฏิชีวนะ **เนื่องจากไม่ลดความรุนแรง และระยะเวลาของอาการ ร่วมกับอุจจาระนานขึ้น**

ข้อควรหลีกเลี่ยงที่สำคัญตามแนวทางการใช้ antibiotics

- ไม่ใช้ยาปฏิชีวนะในผู้ป่วยท้องร่วงเฉียบพลันที่มีส่วนผสมของยา Furazolidone , Nifuroxazide , pthalylsulfathiazole, neomycin and colistin

ผู้ป่วยมากกว่าร้อยละ 90 หายใน 3-4 วัน โดยไม่ได้รับยาปฏิชีวนะ
ผู้ป่วยส่วนมากที่ติดเชื้อแบคทีเรีย เช่น Salmonella spp. , E. coli หรือ สารพิษของ
แบคทีเรีย เช่น Bacillus spp. ก็ไม่สมควรใช้ยาปฏิชีวนะ **เนื่องจากไม่ลดความรุนแรง
และระยะเวลาของอาการ ร่วมกับอุจจาระนานขึ้น**

ข้อควรใช้ที่สำคัญตามแนวทางการใช้ **antibiotics**

- ผู้ป่วยออกจากระวังที่เป็นผู้สูงอายุ ผู้มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง ใช้สูง หรือลักษณะอาการ sepsis ควรพิจารณาใช้ ciprofloxacin หรือ ceftriaxone นาน 3-7 วัน

Ciprofloxacin ชนิดฉีด

เด็ก - 10 mg / kg วันละ 2 ครั้ง ให้ไม่เกิน 800 mg /day

ผู้ใหญ่ - 500 mg วันละ 2 ครั้ง

Ciprofloxacin ชนิดกิน

เด็ก - 15 mg / kg วันละ 2 ครั้ง ให้ไม่เกิน 1,500 mg /day

ผู้ใหญ่ - 500 mg วันละ 2 ครั้ง

Ceftriaxone ชนิดกิน

เด็ก - 50 -100 mg/kg ฉีดวันละครั้ง ไม่เกิน 1.5 g/day

ผู้ใหญ่ - 1-2 กรัม ฉีดวันละครั้ง

Ciprofloxacin ชนิดฉีด

เด็ก - 10 mg / kg วันละ 2 ครั้ง ให้ไม่เกิน 800 mg /day

ผู้ใหญ่ - 500 mg วันละ 2 ครั้ง

ข้อควรใช้ที่สำคัญตามแนวทางการใช้ **antibiotics**

- ผู้ป่วยที่เป็น หรือ สงสัย shigellosis ควรพิจารณาใช้ norloxacin นาน 3-5 วัน

Norfloxacacin dosage

เด็ก - 7.5 ถึง 10 mg / kg วันละ 2 ครั้ง ให้ชงทันที

ผู้ใหญ่ - 400 mg วันละ 2 ครั้ง ให้ชงทันที

ข้อควรใช้ที่สำคัญตามแนวทางการใช้ antibiotics

- ผู้ที่สงสัยหรือหวาดกลัวโรค หรือ อยู่ในช่วงระบาด
ของหวัดตกโรคในพื้นที่ ควรพิจารณา
ใช้ Norfloxacin นาน 3 วัน หรือใช้ doxycycline

Norfloxacin dosage

เด็ก - 7.5 ถึง 10 mg / kg วันละ 2 ครั้ง ให้ชงน้ำดื่ม

ผู้ใหญ่ - 400 mg วันละ 2 ครั้ง ให้ชงน้ำดื่ม

Doxycycline dosage

เด็กโต วัยรุ่น และผู้ใหญ่ ขนาด 100 mg วันละ 2 ครั้ง พร้อมอาหาร หรือ 300 mg ครั้งเดียว

ข้อควรใช้ที่สำคัญตามแนวทางการใช้ antibiotics

- หากได้ norfloxacin แล้วอาการไม่ดีขึ้น อาจเกิดจาก *Campylobacter* spp. พิจารณาให้ erythromycin หรือ azithromycin

Erythromycin dosage

เด็ก - 10 mg / kg วันละ 4 ครั้ง นาน 7 วัน

ผู้ใหญ่ - 500 mg วันละ 2 ครั้ง นาน 5 วัน

Azithromycin dosage

เด็ก - 12 mg / kg วันแรก และ 6 mg / kg ในวันที่ 2-5 ให้วันละหนึ่งครั้ง

ผู้ใหญ่ - 500 mg วันละครั้ง นาน 3 วัน

ข้อควรใช้ที่สำคัญตามแนวทางการใช้ **antibiotics**

- ผู้ป่วยที่ตรวจพบ *Entamoeba histolytica* จากอุจจาระ ให้ใช้ metronidazole

Metronidazole dosage

เด็ก - 35 ถึง 50 mg / kg แบ่งให้วันละ 3 ครั้ง นาน 7-10 วัน พร้อมอาหาร

ผู้ใหญ่ - 500 ถึง 750 mg วันละ 3 ครั้ง นาน 5-10 วัน พร้อมอาหาร

ข้อควรใช้ที่สำคัญตามแนวทางการใช้ antibiotics

- อูจจาจากสารพิษเชื้อ Clostridium difficile มักพบในผู้ป่วยได้ broad spectrum ATB หรือ มีประวัตินอนโรงพยาบาลมาก่อน ควรยืนยันด้วยการตรวจสารพิษจากเชื้อทางอุจจาระเหลว

Metronidazole dosage

เด็ก - 30 mg / kg แบ่งให้วันละ 4 ครั้ง นาน 10-14 วัน พร้อมอาหาร

ผู้ใหญ่ - 250 mg วันละ 4 หรือ 500 mg วันละ 3 ครั้ง นาน 10-14 วัน พร้อมอาหาร

ตัวชี้วัดที่ 7 ร้อยละการใช้ยาปฏิชีวนะในโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน

องค์ประกอบ	ความหมาย
กลุ่มตัวชี้วัด	การใช้ยาปฏิชีวนะอย่างรับผิดชอบ
ชื่อตัวชี้วัด	ร้อยละการใช้ยาปฏิชีวนะในโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน
นิยาม คำอธิบาย ความหมายของตัวชี้วัด	1) โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน หมายถึง ภาวะที่มีอุจจาระเหลวกว่าปกติตั้งแต่ 3 ครั้งต่อวัน หรือถ่ายอุจจาระเป็นน้ำ 1 ครั้ง โดยมีอาการไม่นานกว่า 2 สัปดาห์ โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันอาจเกิดจากสารพิษของเชื้อโรค เชื้อโรค และสาเหตุอื่น ๆ ระบุโรคตาม ICD-10 ที่กำหนด 2) ยาปฏิชีวนะ หมายถึง ยากลุ่ม ATC J01
วัตถุประสงค์ของการมีตัวชี้วัดนี้	เพื่อลดการใช้ยาปฏิชีวนะที่ไม่จำเป็น
ข้อมูลที่ต้องการ: ตัวตั้ง	A = จำนวนครั้งของผู้ป่วยนอกโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันที่ได้รับยาปฏิชีวนะ
ข้อมูลที่ต้องการ: ตัวหาร	B = จำนวนครั้งของผู้ป่วยนอกโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันทั้งหมด
สูตรในการคำนวณตัวชี้วัด	$(A/B) \times 100$
รหัสโรค/รหัสเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง: ตัวตั้ง และตัวหาร	ICD-10 A000, A001, A009, A020, A030, A031, A032, A033, A038, A039, A040, A041, A042, A043, A044, A045, A046, A047, A048, A049, A050, A053, A054, A059, A080, A081, A082, A083, A084, A085, A09, A090, A099, K521, K528, K529
หน่วยวัดของตัวชี้วัด	ร้อยละ
เกณฑ์เป้าหมาย	น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20
วิธีการแปลผล	ค่าน้อย = มีคุณภาพดี

โรงพยาบาลล่อจ้าว
จังหวัดจันทบุรี

ยินดีต้อนรับ

เขต ๗

การใช้ยาปฏิชีวนะในผู้ป่วยท้องร่วงฉับพลัน

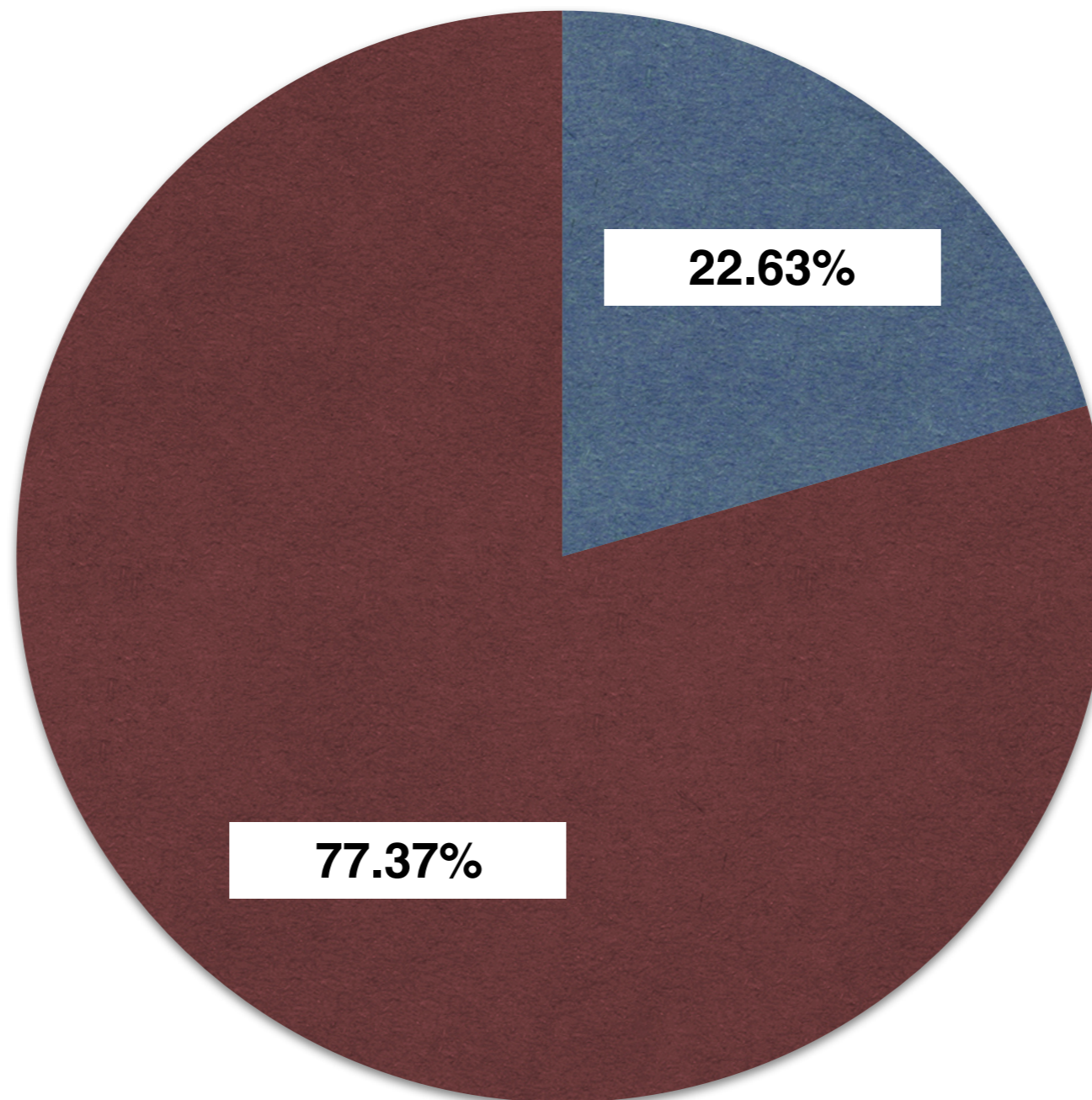
ระหว่างเดือน ตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2561
โรงพยาบาลสอยดาว จ.จันทบุรี

การใช้ยาปฏิชีวนะในผู้ป่วยท้องเสียฉับพลัน โรงพยาบาล สอยดาว เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2561

จำนวนครั้งที่มาเข้ารับ บริการ	จำนวนครั้งที่ใช้ ATB	ร้อยละ	จำนวนครั้งที่ไม่ใช่ ATB	ร้อยละ
380	86	22.63	294	77.37

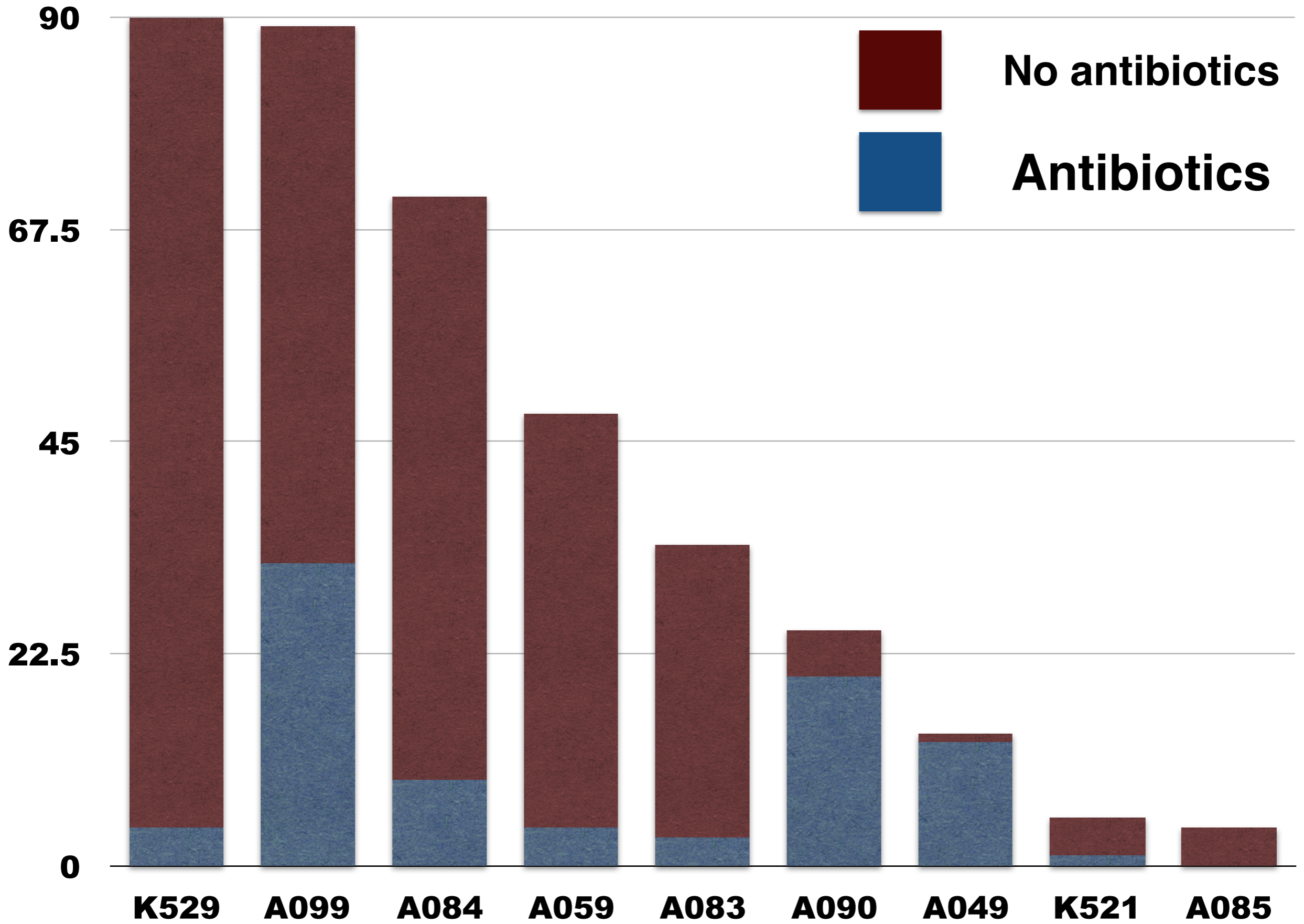
ตัวชี้วัด : น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20

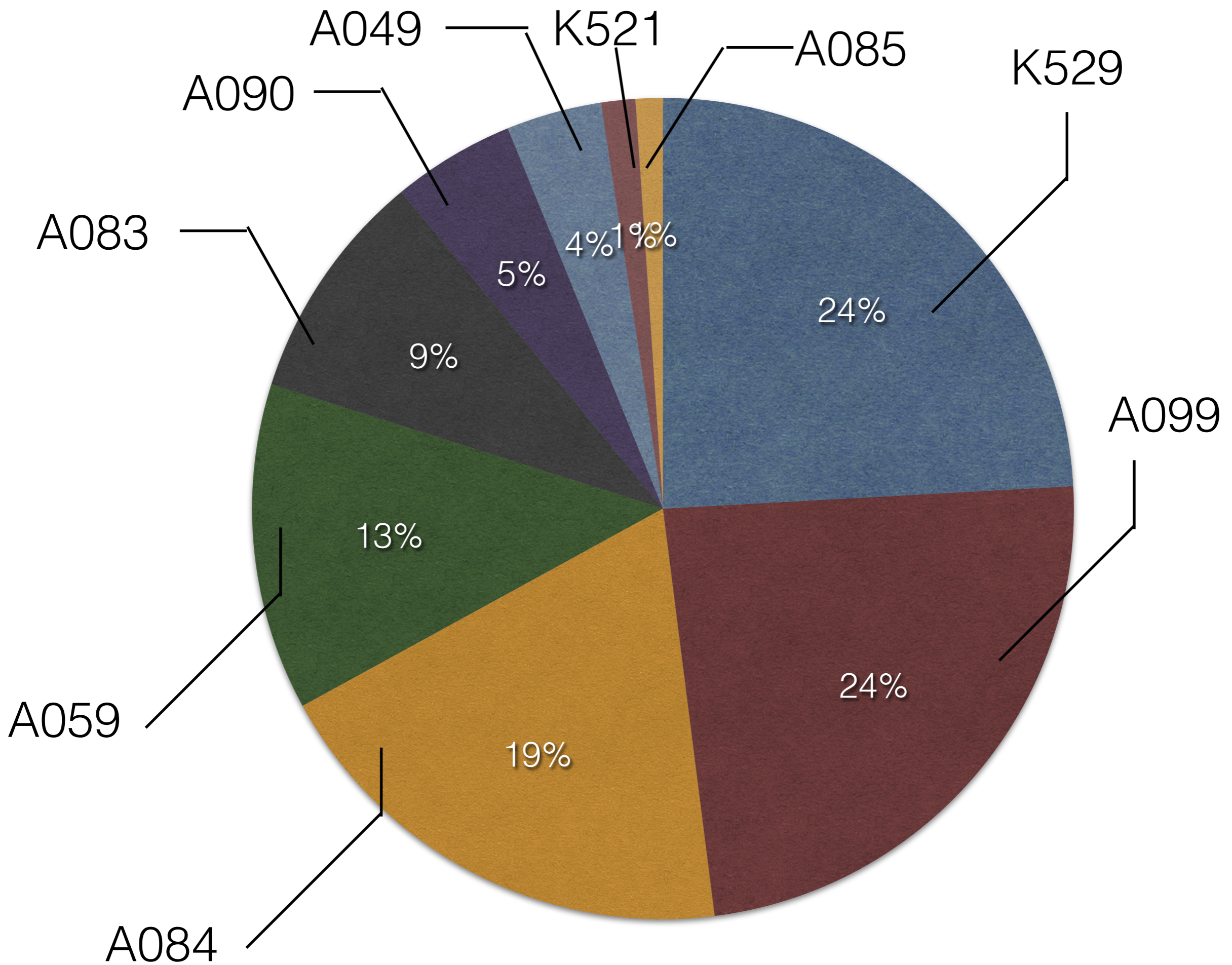
**การใช้ยาปฏิชีวนะในผู้ป่วยท้องเสียฉับพลัน โรงพยาบาล
สอยดาว เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2561**

ตัวชี้วัด : น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20

ICD - 10	Disease	จำนวนครั้งที่มาเข้ารับบริการ	จำนวนครั้งที่ใช้ ATB	ร้อยละ
K529	Noninfective gastroenteritis and colitis, unspecified	90	4	4.44
A099	Gastroenteritis and colitis of unspecified origin	89	32	39.96
A084	Viral intestinal infection, unspecified	71	9	12.68
A059	Bacterial foodborne intoxication, unspecified	48	4	8.33
A083	Other viral enteritis	34	3	8.82
A090	Other and unspecified gastroenteritis and colitis of infectious origin	25	20	80
A049	Bacterial intestinal infection, unspecified	14	13	92.86
K521	Toxic gastroenteritis and colitis	5	1	20
A085	Other specified intestinal infection	4	0	0

ICD - 10	Disease	จำนวนครั้งที่มาเข้ารับบริการ	จำนวนครั้งที่ใช้ ATB	ร้อยละ	จำนวนครั้งที่ควรใช้ ATB	ร้อยละ
K529	Noninfective gastroenteritis and colitis, unspecified	90	4	4.44	3	3.33
A099	Gastroenteritis and colitis of unspecified origin	89	32	39.96	20	22.47
A084	Viral intestinal infection, unspecified	71	9	12.68	1	1.41
A059	Bacterial foodborne intoxication, unspecified	48	4	8.33	1	2.08
A083	Other viral enteritis	34	3	8.82	2	5.88
A090	Other and unspecified gastroenteritis and colitis of infectious origin	25	20	80	12	48
A049	Bacterial intestinal infection, unspecified	14	13	92.86	6	42.86
K521	Toxic gastroenteritis and colitis	5	1	20	1	20
A085	Other specified intestinal infection	4	0	0	0	0

การใช้ยาปฏิชีวนะในผู้ป่วยต้องสงสัยฉับพลัน โรงพยาบาล สอยดาว เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2561

จำนวนครั้งที่มา เข้ารับบริการ	จำนวนครั้งที่ใช้ ATB	ร้อยละ	จำนวนครั้งที่ไม่ ใช้ ATB	ร้อยละ	จำนวนครั้งที่ ควรใช้ ATB	ร้อยละ
380	86	22.63	294	77.37	46	12.11a

ตัวชี้วัด : น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20

การใช้ยาปฏิชีวนะในผู้ป่วยท้องเสียฉับพลัน โรงพยาบาล สอยดาว เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2561

จำนวนครั้งที่มา เข้ารับบริการ	จำนวนครั้งที่ใช้ ATB	ร้อยละ	จำนวนครั้งที่ไม่ ใช้ ATB	ร้อยละ	จำนวนครั้งที่ ควรใช้ ATB	ร้อยละ
จำนวนครั้งที่ควรใช้ = 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.11						

ตัวชี้วัด : น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20